

Діяльність та завдання Бюджетного комітету Парламенту Німеччини

Бюджетний комітет, до складу якого входить 41 депутат, і в 17-ій каденції парламенту є найбільшим серед 22 постійних комітетів Бундестагу. Його основне завдання полягає у відповідальному консультативному розгляді проекту федерального бюджету, який щорічно подається федеральним Урядом ([§ 95 Регламенту Бундестагу](#)) (1). З цією метою комітет по кожному бюджетному титулу призначає з кола своїх членів доповідачів від кожної фракції. Після подання проекту бюджету доповідачі інтенсивно вивчають по відповідному титулу потреби у фінансуванні відповідного конституційного органу чи міністерства. Перед консультаціями (розглядом) в комітеті проводяться так звані «зустрічі з доповідачами», у яких беруть участь галузеві міністри та керівний склад відповідних міністерств. Результати цих зустрічей є важливою основою для консультацій у комітеті. Комітет, у свою чергу, подає пленуму Німецького Бундестагу свою окрему рекомендацію щодо ухвалення рішення.

Крім того, бюджетний комітет має перевіряти подання з фінансових питань - як правило, це законопроекти - на їхню сумісність з поточним та майбутніми бюджетами ([§ 96 Регламенту Бундестагу](#)) (2).

Поруч із питаннями фінансування міжнародних організацій бюджетний комітет займається, крім того, питаннями відчуження або придбання земельних ділянок федерацією, а також крупними закупівлями в Збройних силах. Поруч із тим бюджетний комітет може впливати на конкретне використання бюджетних коштів, встановлюючи при складанні річного федерального бюджету кваліфіковану заборону, якою блокується використання певних коштів у поточному бюджетному році до їхнього розблокування бюджетним комітетом. Комітет пов'язує з цим процесом регулярне подання детальних звітів про використання бюджетних коштів федеральним Урядом.

Бюджетний комітет приймає до розгляду щоквартальні звіти федерального Уряду про понадпланові та позапланові видатки, а також щорічний фінансовий план.

З особливо важливих питань комітет під час публічних слухань заслуховує думку експертів, до яких належать, зокрема, науковці і представники економічних та суспільних груп, які підпадають під дію відповідних рішень.

Для організації власної діяльності бюджетним комітетом створюються два підкомітети:

[Підкомітет фінансового контролю](#) вже набув організаційної структури постійного комітету. До його складу входять 15 депутатів, які одночасно є членами бюджетного комітету. Якщо бюджетний комітет відповідає, насамперед, за надання дозволу на використання коштів, то підкомітет фінансового контролю здійснює контроль за виконанням бюджетних видатків, перевіряє фінансово-господарську діяльність федерації та готує рішення про затвердження звіту про діяльність федерального Уряду, яке ухвалює Пленум Німецького Бундестагу на основі зауважень федеральної Рахункової палати.

Другим підкомітетом, до складу якого входять 12 депутатів, є підкомітет з питань Європейського Союзу. Він проводить попередній розгляд фінансових документів, що подаються спільними органами ЄС (Європейською Радою, Європейським парламентом та Європейською комісією). Через зростаючу кількість таких документів постійно зростають і обсяги роботи цього підкомітету. До діяльності підкомітету належить також проведення зустрічей із членами Європейської Рахункової палати, депутатами Європейського парламенту та комісарами ЄС.

До бюджетному комітету належать ще, крім того, орган довіри (згідно з §10a Положення про федеральний бюджет (ПФБ), який розглядає економічне планування служб безпеки, орган з питань кредитного фінансування федерації (згідно з §3 Закону про федеральний борг у поєднанні з §69a ПФБ), який займається всіма питаннями управління федеральним боргом та участю федерації у корпоративних правах підприємств приватного права, а також орган (згідно з §10a Закону про Стабілізаційний фонд фінансового ринку та з §16 Закону про Фонд реструктуризації), який займається питаннями Стабілізаційного фонду фінансового ринку та Фондом реструктуризації.

Згідно з парламентською традицією головою бюджетного комітету завжди обирається депутат від опозиції. Цим фактом особливо підкреслюється функція контролю комітету по відношенню до федерального Уряду. У 17-ій каденції Бундестагу цю посаду обіймає депутат від фракції Соціал-демократичної партії Німеччини Petra Merkel.

1.

§ 95 Бюджетні подання

(1) Бюджетні подання – це проект Закону про бюджет та проект бюджетного плану, подання із змінами до цих проектів (доповнення), подання із змінами до Закону про бюджет та бюджетного плану (подання із доповненнями до бюджету), а також інші подання, що стосуються бюджету. Всі бюджетні подання спрямовуються до бюджетного комітету; на вимогу відповідних фахових комітетів заслуховується їхня експертна думка. §63 абз. 2 діє відповідно. Бюджетний комітет повинен відтворити позиції залучених комітетів. Подання з доповненнями до проекту бюджету чи бюджетного плану Голова парламенту спрямовує, як правило, без першого розгляду в комітеті. Подання з доповненнями до Закону про бюджет та діючого бюджетного плану можуть за пропозицією Ради старійшин спрямовуватися Головою парламенту без першого розгляду в комітеті і опрацьовуватися після цього під час консультацій.

(2) Другий розгляд проекту Закону про бюджет та проекту бюджетного плану може відбуватися не раніше ніж через шість тижнів, а заключний розгляд доповнень до діючого Закону про бюджет та бюджетного плану не раніше ніж через три тижні після відповідного подання, якщо висновок Бундесрату не

надійде до закінчення терміну, передбаченого в ст. 110 абз. 3 Основного Закону.

(3) Щодо заключного розгляду доповнень до діючого Закону про бюджет та бюджетного плану поруч з положеннями про другий розгляд (§§81, 82) застосовується положення про заключне голосування (§86).

(4) Подання з доповненнями до діючого Закону про бюджет та бюджетного плану бюджетний комітет має розглянути найпізніше протягом того пленарного тижня, що слідує за надходженням висновку Бундесрату. Звіт комітету вноситься на порядок денний наступного пленарного засідання Бундестагу. Якщо комітет не закінчив свій розгляд (консультації) протягом цього терміну, подання вноситься на порядок денний наступного пленарного засідання Бундестагу без звіту комітету.

2.

§ 96 Фінансові подання

(1) Фінансові подання – це всі ті подання, які через своє принципове значення чи фінансовий обсяг здатні суттєво впливати на державні фінанси федерації чи федеральних земель і які не є бюджетними поданнями в сенсі §95. У разі сумнівів щодо характеру подання рішення ухвалює Бундестаг після заслуговування бюджетного комітету.

(2) Після першого розгляду (консультації) фінансові подання спрямовуються бюджетному комітету та відповідному фаховому комітету. Якщо законопроекти через ухвалення змін в комітеті набувають характеру фінансового подання, фаховий комітет має довести це до відома Голови Бундестагу. Голова Бундестагу спрямовує ухвалену фаховим комітетом редакцію законопроекту бюджетному комітету; таке спрямування може бути пов'язане з певним терміном розгляду.

(3) Фінансові подання депутатів Бундестагу в обґрунтуванні містять аналіз фінансових впливів. Голова Бундестагу надає федеральному Уряду можливість протягом чотирьох тижнів надати свій висновок щодо впливів відповідного подання на державні фінанси федерації та федеральних земель. Звіт бюджетного комітету може вноситися на порядок денний лише після надходження висновку федерального Уряду, або через чотири тижні.

(4) Якщо фінансове подання впливає на державні фінанси федерації, бюджетний комітет перевіряє його сумісність з поточним та майбутніми бюджетами. Якщо перевіркою буде встановлено, що подання має вплив поточний бюджет, бюджетний комітет одночасно із звітом Бундестагу подає пропозицію щодо покриття недоотриманих надходжень чи додаткових видатків. Якщо подання має вплив на майбутні бюджети, бюджетний комітет висловлює в своєму звіті пропозицію щодо можливостей покриття в майбутньому. Якщо федеральний Уряд надав свій висновок щодо подання, бюджетний комітет

висловлюється в своєму звіті щодо цього висновку. Якщо бюджетний комітет не може надати пропозицію стосовно покриття, подання подається Бундестагу, який після обґрунтування автором законопроекту розглядає та ухвалює лише можливість такого покриття. Якщо і Бундестаг заперечить можливість покриття, подання вважається завершеним.

(5) Якщо фінансове подання впливає на державні фінанси федеральних земель, бюджетний комітет повідомляє в своєму звіті вид та обсяг такого впливу.

(6) Якщо в звіті бюджетного комітету зазначається, що члени чи уповноважені федерального Уряду мають сумніви щодо фінансових впливів подання, висновків відповідального комітету або пропозиції з покриття, Голова Бундестагу надає федеральному Уряду можливість надати свій висновок, якщо він ще не був поданий. У цьому випадку звіт комітету може вноситися на порядок денний тільки після надходження такого висновку або через чотири тижні. Якщо федеральний Уряд надав свій висновок, Бундестаг має заслухати бюджетний комітет щодо цього висновку.

(7) Якщо під час другого розгляду (консультацій) у комітеті ухвалюються зміни, що мають принципове значення або суттєвий фінансовий обсяг, то третій розгляд (консультація) відбувається – після попередньої консультації в бюджетному комітеті – лише на другий тиждень після ухвалення рішення.

(8) Звіти бюджетного комітету, які містять пропозицію з покриття, можуть розглядатися без дотримання встановленого для другого обговорення законопроектів терміну (§81 абз. 1 реч. 2). У відношенні до звітів, які не містять пропозиції з покриття, термін, встановлений для другого обговорення, не може бути ні скорочений, ні скасований, якщо Бундестаг не вирішить діяти згідно з §80 абз. 2.